

Naglo napredovanje Jugoslovanske armade na Hrvaškem

Hrvaška Dubica je osvobojena — Sovražnikove izgube na področju Trsta in Reke znašajo okrog 24.000 vojakov in oficirjev

Vojno poročilo generalštaba, 4. V. Na vsej fronti na Hrvaškem lomijo naše čete sovražnikov odpor in napredujejo proti zahodu.

V smeri Posavja so naše čete zlo-mile sovražnikovo obrambo na desnem obrežju reke Ilove in so v hitrem predoru proti zahodu zavzele in osvobodile Jasenovac, Banovo Jarugo in Garešnico. Razen tega je bilo osvobojeno večje število naseljenih krajev, med njimi Sigeci, Krajeva Velika, Biljenice in Kostanjevac.

V dolini reke Une so naše čete na

široki črti prekoračile reko Uno in osvobodile Hrvaško Dubico ter vodijo boje za Hrvaško Kostajnico, zadnje sovražnikovo oporišče v dolini Une. V teku je naglo napredovanje naših enot proti Sunji in Petrinji.

Naše čete so v srditih bojih za osvoboditev Istre in Slovenskega Primorja prizadevale sovražniku občutne izgube. Po še nepopolnih podatkih znašajo sovražnikove izgube na področju Trsta okoli 12.000 ujetnikov, med katerimi se nahaja 35 višjih oficirjev. Veliko število mrtvih pa še ni

prešteto. Zaplenjeno in uničeno je preko 450 topov raznih kalibrov in potopljenih je 20 ladij, med njimi 10 s četami.

Vse pristaniške naprave v Trstu in Tržiču so padle nepoškodovane v naše roke.

Na področju Reke je sovražnik po še nepopolnih podatkih imel 8000 mrtvih in 4000 ujetih vojakov in oficirjev.

Ogromne množine zaplenjenega in uničenega vojnega materiala še niso preštete.

Rdeča armada zavzela nove dele Mecklenburške in Brandenburške pokrajine

Ujetih je okrog 50.000 Nemcev in zaplenjenih okrog 300 letal Veljaki berlinske policije v rokah sovjetskih čet

Moskva, 5. 5. — Sovjetske čete so severno od mesta Wittenberge na reki Labi zavzele večje število mest, med njimi Sternberg, Lübz, Parchim, Grabow in Spornitz. Tu je bilo ujetih preko 22.000 nemških vojakov in oficirjev ter na letališčih zaplenjenih 240 nemških letal.

Južno od mesta Brandenburg na reki Havel, glavnega mesta Brandenburške pokrajine, so bila v bojih zavzeta mesta Belzig, Wiesenburg, Niomogk in Coswig. V bojih na tem delu fronte je bilo ujetih 23.700 nem-

ških vojakov in oficirjev ter na letališčih zaplenjenih 57 letal.

V predelih zahodnih Karpatov je Rdeča armada napredovala in zavzela mesto Vikštate-Vitkov ter več drugih večjih krajev. Tudi na fronti vzhodno od mesta Brna so dosegle sovjetske čete znatne uspehe ter zavzele kraje Lužno, Jasenac, Vizovice, Slušovice, Luškovice, Kvasice in Zlobice.

Na vsej fronti je bilo uničenih in onesposobljenih 50 nemških tankov in motoriziranih topov.

Po naknadnih poročilih je ujetu tudi vodstvo berlinske policije. Ujeti so: šef berlinske policije general-poročnik Gerum, načelnik berlinske policije general-major Heinburg, načelnik straže Hitlerjeve pisarne SS-brigadni general Moncke, načelnik berlinskega sanitetskega garnizona general-major zdravniške službe Schreiber, vodja Rdečega križa mesta Berlina in pokrajine Brandenburg general-poročnik medicinske službe Breckenfeld in poveljnik 18. motorizirane divizije general-major Rauch.

Nemška vojska v severozapadni Nemčiji, na Nizozemskem in Danskem je kapitulirala

Avstrijski mesti Salzburg in Innsbruck ter češko mesto Plzen so v ameriških rokah Tudi Hitlerjevo letovišče Berchtesgaden je padlo

Iz glavnega stana generala Eisenhowera, London, 4. maja: Nemške sile v severozahodni Nemčiji, na Nizozemskem in Danskem, so brezpogojno kapitulirale. Kapitulacija je stopila v moč dne 4. maja. V njo sta vključena tudi otok Helgoland in Frizijska obala, ne pa Norveška.

Ravno tako je kapitulirala tudi po-

sadka avstrijskega mesta Salzburga Hitlerjevo letovišče Berchtesgaden je zavzeto.

Tudi tirolsko mesto Innsbruck je v rokah ameriških čet. Radio Innsbruck že deluje pod zavezniško kontrolo. Čete 7. ameriške armade so zavzele Brennersko sedlo ter se združile s četami 5. ameriške armade iz Italije.

Amerikansko napredovanje v smeri Linza napreduje. Amerikanci so oddaljeni le še 8 km od mesta.

Nemški feldmaršal von Kleist, bivši poveljnik ene izmed nemških armadnih enot, se je predal četam 3. ameriške armade.

Na Češkem slovaškem so ameriške čete zavzele mesto Plzen.

Naš borbeni Trst

Trst, 2. maja. — Vest, da so enote Jugoslovanske armade osvobodile Trst, se je bliskovito razširila po vsej Sloveniji. Ko je uradno poročilo generalštaba Jugoslovanske armade potrdilo prve vesti, je vso Slovenijo prevzel val navdušenja. „Trst je naš! Trst je svoboden!“ je šlo od ust do ust.

Na svobodnem teritoriju Slovenije je prišlo do spontanega manifestacij. V Slovenskem Primorju so se ljudje objemali in poljubovali ter jokali od sreče. Vzklik naši Jugoslovanski armadi, njenemu genialnemu voditelju maršalu Titu, IV. jugoslovanski armadi, 9. primorskemu korpusu, našim brigadam, tankistom in artilercem so odmevali po vsem Slovenskem Primorju. Iz mnogih krajev je bilo poslanih mnogo pozdravnih telegramov in resolucij maršalu Titu, 9. korpusu, vladi

demokratske federativne Jugoslavije in predsedništvu AVNOJ-a. Trst, ki je danes okrašen z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami s peterokrako zvezdo in po čigar ulicah vozijo s cvetjem opleteni jugoslovanski tanki, se je že davno pripravljal na veliki dan osvobojenja.

V poslednjem času so tudi oni Tržičani, ki prej v narodno osvobodilnem gibanju niso sodelovali, spoznali, da srednje poti ni več. Pomagajo s hrano, z obleko, obutvijo in z denarnimi sredstvi. Vsi meščani Trsta so pisali parole po zidovih in razdeljevali letake. Najbolj se je izkazala slovenska in italijanska mladina. Sredi marca je mladina treh mestnih delov uspešno razdelila letake. To akcijo so organizirali okrožni odbor Zveze slovenske mladine in člani antifašistične italijanske mladine, ki so natiskali

12.000 letakov. Pionirska grupa je sama na ulicah mesta Trsta razdelila 6.000 letakov. Celo ulice, kjer so se nahajale kvesture, so bile zasute z letaki. Mladina je po zidovih in izložbah nalepila množico slik maršala Tita, razdelila tisoče jugoslovanskih zastavic in napisala številne parole na vseh krajih. Italijanska antifašistična mladina je po vzoru jugoslovanske mladine zadajala vse do zadnjega časa nemškim osvajalcem in njihovim služabnikom težke udarce. V začetku aprila je zašgala nemško garažo, uničila 20 kamionov, 60 sodov nafte in benzina ter mnogo drugega vojnega materiala. Trst se je kljub najhujšemu terorju, mučenju in zlostavljanju boril za svobodo, ki mu jo je zdaj prinesla naša armada.

Vsi na fronto, vse za fronto!

Naloga Jugoslovanske armade je, da osvobodi našo domovino in sodeluje z ostalimi zavezniškimi armadami pri osvobajanju človeštva izpod fašističnega suženjstva.

Generalporočnik Arsa Jovanović

Maršal Tito je ob priliki zavzetja Berlina čestital maršalu Stalinu

„Vrhovnemu poveljniku Rdeče armade, maršalu Sovjetske zveze Stalinu:

V imenu Jugoslovanske armade in narodov Jugoslavije prisrčno pozdravljam veliko zmago slavne Rdeče armade, ki je zavzela Berlin in uničila ognjišče nemške fašistične napadalnosti.

Narodi Jugoslavije izrekajo svojo veliko zahvalnost sovjetskim borcem nepremagljive Rdeče armade in vam, velikemu snovalcu slavnih zmag nad našim sovražnikom.

Naj živi slavna in nepremagljiva Rdeča armada!

Beograd, 2. maja.

Maršal Jugoslavije Tito“.

Novi Jugoslovanski poslanec v Združenih ameriških državah Stanoje Simić je včeraj predal poverljive listine amerišskemu predsedniku Trumanu

Washington, 3. maja. — Pri izročitvi poverljivih listin je ameriški predsednik Truman pozdravil našega poslanca Stanoja Simića in je rekel: „Mi v Ameriki imamo stalno pred očmi junaško borbo, ki so jo vaši vojaki vodili skozi 4 leta za osvoboditev vaše lepe države.“

Bodite prepričani, da je naša največja želja, da pomagamo narodom Jugoslavije iz vojnega opustošenja, ki ga je povzročila vojna, in da si zagotovimo v zboru svobodoljubnih in demokratičnih narodov mesto, ki jim pripada. Iz tega razloga sprejemam z največjim zadoščenjem vašo izjavo, da hočete delovati na utrjevanju prijateljstva med našimi narodi.“

Proglas brigade „Trieste“ Italijanskim prebivalcem Trsta in Slovenskega Primorja

Trst, 3. maja. — Brigada Trieste, ki jo sestavljajo vojaki italijanske narodnosti in ki se bori pod poveljstvom Jugoslovanske armade, je izdala proglas na italijansko prebivalstvo mesta Trsta in Slovenskega Primorja, v katerem ga poziva, da sledi vzgledu bratov v severni Italiji in da se upre vsakemu poiskusu reakcije, ki bi hotela, da se razbije enoten nastop demokratičnih Italijanov na strani slovenskega naroda.

„Enote vojaških sil obeh narodov“, zaključuje proglas, „bodo očistile Slovensko Primorje od fašizma. V boj za resnično demokracijo Slovenskega Primorja in italijanskega naroda!“

Glavno poveljstvo zaveznikov je pozvalo avstrijski narod, da prepreči zlostavljanje vojnih in političnih ujetnikov. Kdor bo kaj takega delal, bo odgovarjal pred sodiščem. Prepričati mora tudi nesmiselno uničevanje, ki ga izvršujejo nacisti. Z obdelovanjem zemlje si morajo sami preskrbeti potrebno prehrano.

Predsednik Zedinjenih držav Truman je izjavil, da je dobil poročilo, da je Hitler zares mrtev. Zatrnil je da je prepričan o točnosti te vesti.

Gradiščansko - vez med južnimi in severnimi Slovani

Nad 80.000 gradiščanskih Hrvatov je ostalo po svetovni vojni v okviru Avstrije in Madžarske. Vendar nam gore, reke, naselja in priimki kličejo ob vsakem koraku v spomin, da stopamo po slovanski zemlji gradiščanskih Hrvatov. Gradiščanska ni samo slovanska severno od Rabe, temveč tja do Bratislave, od Rabe in rabskih gričev preko vzhodnega predela Panonske nižine tja do prijaznih zelenih slovaških hribov.

Gradiščanski Hrvatje vežejo južne in severne Slované. Ta vez gre iz Porabja, kjer se začinjajo prve hrvaške vasi, tja do slovaške prestolnice Bratislave. Po svetovni vojni se je češka delegacija, pod vodstvom dr. Beneša, mnogo trudila, da bi se preko ozemlja gradiščanskih Hrvatov napravil koridor, to je spojitev med Češko-slovaško in Jugoslavijo, kar pa ni uspelo.

Večji del tega ozemlja je v Avstriji, v gradiščanski pokrajini (Burgenland). Le skrajni vzhodni rob okoli Körnenda, Kiseka in Šoprona pripada Madžarski. Na skrajnem severu pa leži še nekaj vasi že v Češko-slovaški. Domovina gradiščanskih Hrvatov je v velikem delu z griči posejana, valovita pokrajina, kajti na njeno ozemlje segajo poslednji izrastki Alp, ki se na vzhodu porazgube v širnem Panonskem nižavju. Prvi nižinski svet se razprostira samo okoli obširnega, a plitvega Nežiderskega jezera.

Pred 400 leti, ko je bil velik del hrvaške zemlje pod krvavim turškim terorjem, so se preselili ti Hrvatje na Gradiščansko. Glavno priseljevanje Hrvatov se je izvršilo v letih 1533 do 1545. Dosejenci so bili večinoma iz Hrvaškega Primorja, a tudi iz drugih krajev Hrvaške: Otočca, Karlovca, Jaske, Koprivnice, Kostajnice ter Velike pri Požegi in Stenjičnjaka pri Petrinji. Po govoru so bili večinoma ilavci in čakavci. V cerkvi so rabili glagolico in so poznali tudi cirilico. Najdalje se je ohranila glagolica v cerkvi v Kis Martonu in Malistrofu.

Po avstrijski uradni statistiki iz leta 1923 so bivali Hrvatje na Gradiščanskem v 240 vaseh. V 56 vaseh so tvorili večino. Vsega skupaj so našli 42.011 Hrvatov in 403 Slovencev. Po spisu, ki ga je objavil župnik Martin Meršič v „Naših novinah“ iz leta 1921 pa je število skoro za 50 % večje. Po zanesljivih podatkih, ki jih je on nabral, znaša število vseh gradiščanskih Hrvatov v Avstriji in na Madžarskem do 80.000.

Gradiščanski Hrvatje še živijo in ne klonejo. Oni nočejo umreti, saj narod, ki je rodil pesnika Mate Miloradiča, pisatelja Lovreca Bogoviča, Martina Meršiča, ima v sebi toliko duševne sile, da je neminljiv. Tudi dobo Hitlerjeve in Hortyjeve tiranije so Hrvati prestali, a to tem lažje, ker so vedeli, da čuti z njimi vsa močna slovanska družina, da vedno mislita na nje hrvaška in slovenska borbena mladina in vsa na novo preporejena demokratična federativna Jugoslavija.

Tudi za gradiščanske Hrvatje se je z nasilno združitvijo Avstrije z Nemčijo začel najradikalnejši in najbrutalnejši raznarodovalni boj. Od vseh hrvaških šol, ki so obstojale še v Avstriji, ni danes niti ene več. Hrvaške šole, ki so za Avstrije še obstojale, so bile v Nemčiji obsojene na postopno smrt. Postopoma so se namreč od prvega razreda navzgor zapirali hrvaški razredi in nadomeščali z nemškimi.

Toda fašističnemu režimu ne zadostuje, da govori otrok v šoli izključno nemški in da se ne sme nikjer učiti pisati in čitati materinega jezika. Fašisti si hočejo docela osvojiti otroka, ki ga je rodila slovanska mati. Zato ne sme biti otrok niti izven šole pod vplivom doma. Že s tretjim letom mora v nemški otroški vrtec. S takimi vrtci so naravnost prepredli vso deželo. Gorje staršem, ki ne bi pošiljali svojih otrok v te raznarodovalnice. Javni

in zasebni nastavljenici bi bili ob službo, trgovci in obrtniki bi izgubili trgovske in obrtniške pravice. Posestniki ne bi bili varni svojega imetja.

Nič boljše niso bile razmere za Hrvatje na Madžarskem. Tudi tu so jih Hortyjeve režim in njegovi žandarji nasilno preganjali, raznarodovali ter krčkali, da oni niso Hrvatje in nimajo nič skupnega s Hrvati v Jugoslaviji.

Prihod Madžarov v Panonsko nižavje in nemška ekspanzija v vzhodnih Alpah

Pišejo nam...

Dopis iz Gornje Lendave. Od prihoda bratske ruske vojske smo imeli polne roke dela. Ranjencem smo dnevno dobavljali do 40 litrov mleka, 60. kom. jajc, kislice, čebulo, kisle zelje itd. ter vino. Darovali smo 75 zglavnikov, mnogo rjuh in druge posteljine, nad 100 krožnikov, okrog 90 skodelc za kavo, istotoliko kozarcev. Dnevno smo poslali od 75 do 100 delavcev in delavk, poleg tega še strokovne delavce. Na razpolago smo dajali prevozna sredstva. Nad teden dni smo že evakuirani, kar naše delo v skrajni meri otežkoča, vključ temu smo v tem času izvršili vse, kar je ruska komanda zahtevala od nas. Izvršili priprave za mobilizacijo v Jugoslovansko armado, popis prebivalstva, nabrali za tiskovni sklad 1384 P. in 30 RM.

Proslava 1. maja v Puconcih smo slovesno proslavili, saj je bil letošnji 1. maj prvi svobodni praznik delovnega ljudstva. Vsa vas je praznovala skupno s krasnoarmejci. Vaščani so morali pogledati v gozdu „pravo mesto, z vilami, trgi in širokimi ulicami“ in zaplesati z ruski mi brati. Krajevni Odbor OF in mladinci pa so povabili nad 50 krasnoarmejcev na miting v Mladinski dom, kjer so jih pogostili. Med visokimi gosti nas je počastil s svojim obiskom polkovnik Borisov, ki je bil za prvi maj nagrajen z odlikovanjem Suvorova II. reda. Pozdravni nagovor polkovnika Borisova smo prekinjali z vzkliki maršalu Stalinu, Rdeči in Jugoslovanski armadi ter novi in svobodni Jugoslaviji.

Mladina iz Dolnje Lendave je v zadnjem tednu že drugi obiskala ranjence. Bili so zelo veseli naše mladine, ki je osvoboditeljce obsipala s cveticami in jih obdarovala. Pri odhodu je mladina trdno obljubila, da jih v prihodnjem tednu zopet obišče.

Majhna vasica Žetinci, ki je nad 20-let stokala pod nemškim režimom, je zbrala za tiskovni sklad 500 P, za našo vojsko 1750 RM, za ranjence pa 500 P, 20 kg masti in 50 jajc.

Iz Dravskega Središča. Tudi iz osvobojenega Drav. Središča in Obriša smo

sta sicer močno skrčili ozemlje, kjer so prebivali naši rojaki, nista pa mogli pretrgati teritorialne zveze med severnimi in južnimi Slovani. Rabski Slovenci, ki segajo do Monostra in gradiščanski Hrvatje, ki prebivajo v nepretrgani verigi od Monostra ob Rabi do Bratislave ob Donavi, so naraven most med nami in Slovaki, med Jugoslavijo in Češko-slovaško.

Zato je potrebno, da ravno zdaj z večjim zanimanjem sledimo kulturnemu in narodnemu razvoju naših najsevernejših sonarodnjakov, posebno zdaj, ko z orožjem in delom ustvarjamo novo demokratično federativno Jugoslavijo!

Jože Mauček

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob bridki uri izgube naše preljube žene, mamice, stare mame, sestre, tete, svakinje in sorodnice

KUKEL GIZELE

stali ob strani z iskrenimi izrazi sočutja in sožalja, vsem, ki so darovali vence in cvetje, duhovščini in vsem znancem izrekamo iskreno zahvalo.

M. Sobota, 4. maja 1945.

Zalujoča družina Kukel-Sraka.

ruske ranjence. Nabrale so: 152 kg krompirja, 36 kg moke, 7 kg masti, 7 kg maka, 1 in pol kg orehov in 300 komadov jajc. Za kongres ZSM pa 1017 P. Očistile so šolo in tako pripravile prostore za pouk. Žal, da se zaradi zapore vasi (tifus) ne morejo udeleževati mitingov, kar bi tako radi. Kljub temu, da je bila naša vas precej poškodovana vsled topovskega obstreljevanja, so tudi ljudje radi darovali za našo vojsko. Nabrale so: 262 kg fižola, 112 kg pšenice, 156 kg rži in 19 kg masti. V našo vojsko se je jvilo 74 mladincev.

Tudi državni uslužbenci v M. Soboti so vstopili v enotni sindikat. V petek 4. 5. so se zbrali v prostorih Delavskega doma državni uslužbenci, ki so zaposleni kot nameščenci in delavci po raznih podjetjih in delavnicah in si ustanovili svojo podružnico Zveze intelektualnih delavcev in državnih uslužbencev. Po referatih in diskusiji so bili soglasno izvoljeni v odbor sledeči tovariši: Kikec Viktor, Kalamar Ludvik, Čor Franc, Ščančar Anica, Skalar Ivica, Jug Jože, in Korpnik Ferdinand, ki bo tudi zastopnik v Krajevni medstrokovnem svetu. Ob vzklikanju maršalu Titu in naši vojski, Rdeči armadi ter narodni vladi je tovariš Kerec zaključil lepo uspelo zborovanje.

Konzumna zadruga delavcev in nameščencev r. z. z. o. j. v. M. Soboti bo vpisovala člane počeni od ponedeljka 7. V. do vključno srede 9. t. m. in sicer vsak dan od 8—12 in 15—18 v zadržni hiši, Zvezna ul. št. 4. Pristopnina znaša 10 P, začasni zadržni delež pa 150 P, ki se lahko vplača tudi v desetih mesečnih obrokih. Vpišejo se najtudi vsi bivši člani Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v M. Soboti, ki želijo postati člani nove zadruge, da jim pristopnina in deleža ni treba vplačati. V dokaz, da so vplačali cel zadržni delež v prejšnji zadrugi, morajo predložiti člansko knjižico, če pa je nimajo, morata podpisati dve priči, da jamčita za resničnost navedb. — Pripravljalni odbor.

Vanča vas je dala za tisk. sklad 751 P. in dala sovjetskim ranjencem 20 kg moke, 140 jajc in 2 kg olja.

V prihodnjih številkah poročil o proslavah 1. maja ne bomo več objavljali.

„Tovariš, pogledj, naši so v Trstu!“

S KOLESOM PO RABSKI DOLINI

S kolesom sem se vozil po Goričkem, po dolinah in gričih, med borovci in brezami in obdelanimi polji. V Rabsko dolino! Obiskal prebujeni košček slovenske zemlje! Sonce se je bližalo poldnevju, ko sem zavozil na tlakovane monoštrske ulice. Počasi sem vozil po tlaku ter ogledoval hiše. Kar opazim, da se vije sredi mesta orjaška jugoslovanska zastava, dalje od nje še ena in v ulici na levo še ena. Po stenah vise lepaki s parolami, na dveh hišah so izstavili sliko maršala Tita. Na glavnem trgu je zbrana množica k prvomajskemu slavlju. Stopim tja in opazujem. Pravkar se je pojavil na govorniškem odru Slovenec, monoštrski domačin. Komej sem ga spoznal. Da, s tovarišem Kerecom sem se že pred dvema leti srečal na Ogrskem. Ko me je takrat slišal govoriti slovenski, je kar pristopil k meni in ponosno dejal: „Tudi jaz sem Slovenec, iz Monostra sem doma, pa ne bo več dolgo, ko bomo mi in ti svobodni, vsi združeni v Jugoslaviji.“ O, da si videl

obrazce kmetov, kako so ga napeto poslušali, kako so pritrdjevali govorniku, ko je omenjal Jugoslovansko armado, Jugoslavijo in maršala Tita!

Lepo, zelo lepo je minil dan v slovenskem Monostru. Zvečer smo se zbrali pri našem monoštrskem tovarišu in prepevali. Tovariši so se razšli, sam se ostal pri tej zavedni družini. Že ves večer sem opazal, da me boče desetletno dekletce Elica nekaj vprašati. Končno me le potegne za rokav: — Kaj pomeni „junaška“, prepevali ste to? — Kako je začaralo iz Elice, ko je zvedela, kaj je junaska Slovenija, ki si je vprav z junastvom priborila svojo svobodo. — Kaj pa v slovenske šole bom lahko hodila? — „Seveda boš, še v Ljubljano in Beograd, če boš hotela.“ Sedaj je njeno navdušenje doseglo višek. Tekala je po sobi in vsakomur razkladala, kako je vesela, da bo lahko videla naša mesta, da se bo lahko učila slovenščine, svojega mäterinskega jezika.

Drugi dan sem krenil paprej. V Slovenski vasi me je prijeto presenetil slavolok z napisom: Živela Titova Jugoslavija! Tudi v tej vasi so izobesili jugoslovansko zastavo. Potoval sem dalje po Rabski dolini, srečeval slovenske kmete, jih povprašal o vremenu, pa so šli kar preko tega, za to se niso niti zmenili. „Kdaj pridejo jugoslovanske čete, mi smo vendar Slovenci, težko vas že čakamo, ne pozabite nas!“ Tako govorijo po vseh vaseh v Porabju.

Pot me je zanesla v Gorenji Senik. Ustavil sem se pri mlinu in poprsil vode. Pa prileče mlinar, še več prašen od moke, z „Novim časom“ v roki, in mi pokaže: „Tovariš, vidiš, pogledj, naše čete so v Trstu in Goriči!“ Naši bratje na najsevernejšem koncu slovenskega ozemlja čutijo in dihaajo z vsem slovenskim narodom in z novo Jugoslavijo. Bili so zaslužni celo tisočletje in srca porabskih Slovencev kipe od radosti, da so že osvobojeni primorski bratje, oni, ki so še nedavno delili s porabskimi Slovenci isto žalostno usodo. Vsi si želijo tja, kamor spadajo, tja, kjer si bodo prosto volili postaviti, želijo si v slovensko in jugoslovansko skupnost.

Živko Zobec.